

Pilootproject Zorgcentra na Seksueel Geweld
Projet pilote Centres de prise en charge des Violences Sexuelles

Zorgcentra na Seksueel geweld: Wat ? Voor wie? Waar?

Dr Ines Keygnaert, ICRH-Universiteit Gent

Wat is een Zorgcentrum na Seksueel Geweld en voor wie is het bedoeld?

Een Zorgcentrum na Seksueel Geweld (ZSG) is een dienst in een paar ziekenhuizen (nu in het UZ Gent, het UMC Sint Pieter in Brussel en het UMC Luik) waar elk slachtoffer van seksueel geweld terecht kan, op gelijk welk uur, op gelijk welke dag.

ZSG voor slachtoffers van seksueel geweld

Op het ZSG kan een slachtoffer de volgende zorg krijgen:

- **Medische zorg:** zowel verzorging van verwondingen en letsels als onderzoeken en behandeling van allerlei fysieke, seksuele of reproductieve gevolgen
- **Psychische zorg:** de eerste psychische zorgen (zowel een luisterend oor als ook uitleg over wat normale reacties zijn na een schokkende gebeurtenis, advies over hoe je daar mee om kan gaan) alsook verdere begeleiding bij de ZSG-psycholoog.
- **Een forensisch onderzoek:** het vaststellen van letsels, onderzoeken van sporen van de pleger, verzamelen van bewijsmateriaal voor een eventuele aanklacht en rechtszaak
- **Klacht neerleggen** bij de politie indien gewenst, met behulp van speciaal opgeleide zedeninspecteurs.
- **Opvolging nadien:** zowel medische opvolging voor eventuele medicatie of voor letsels, als psychische opvolging bij het verwerkingsproces van het gebeurde.

Het is bewezen dat slachtoffers die deze allesomvattende zorg krijgen na seksueel geweld een grotere kans hebben op herstel, sneller herstellen en ook minder kans hebben om opnieuw slachtoffer te worden.

De Wereldgezondheidsorganisatie schrijft dan ook voor dat elk slachtoffer best zo snel mogelijk na het geweld dergelijke zorg krijgt.

In de Belgische ZSGs krijg je deze zorg door speciaal daartoe opgeleide forensisch verpleegkundigen die samenwerken met en ondersteund worden door specialisten als spoedartsen, gynaecologen, urologen, pediaters, geriaters, psychiaters en speciaal hiervoor opgeleide ZSG-psychologen.

Steunfiguren die meekomen met een slachtoffer kunnen zelf ook terecht bij de forensisch verpleegkundige voor eerste opvang, uitleg en advies.

Wanneer?

Wat het ZSG voor een slachtoffer kan doen, hangt af van hoelang geleden het seksueel geweld plaats vond:

- Als het seksueel geweld **minder dan een week geleden** plaats vond, dan kan een slachtoffer naar het ZSG gaan, bellen of mailen en kan zij/hij onmiddellijk de nodige zorg krijgen.
- Als het seksueel geweld **langer dan een week** geleden plaats vond maar **minder dan een maand**, dan kan een slachtoffer bellen of mailen voor een afspraak. Er wordt in dit geval nagegaan wat er nog allemaal mogelijk is qua zorg en forensisch onderzoek en wie welke zorg het beste kan bieden. Voor klachtneerlegging kan er een afspraak gemaakt worden.
- Is het **langer dan een maand** geleden dan is het beter dat om een afspraak te maken. Hierbij wordt gekeken welke medische en psychische zorg nodig is en waar die best geboden kan worden. Ook voor klachtneerlegging kan er een nog afspraak gemaakt worden.

Hoe kan je een Zorgcentrum na Seksueel Geweld bereiken?

Als slachtoffer en steunfiguur kan je een ZSG bellen of mailen of (met een slachtoffer) naar een ZSG gaan:

ZSG Gent: 09/332.80.80, zsg@uzgent.be,

bereikbaar via Ingang 47 op het UZ Gent, De Pintelaan 185, 9000 Gent,
tram 4 (eindhalte UZ)

bus 5 (halte UZ)

ZSG Brussel/CPVS Bruxelles: 02/535.45.42

bereikbaar via Rue Haute 320, 1000 Brussel

Métro 2 et 6 : station Porte de Hal

Pré- métro: 3 - 4 - 51 arrêt Porte de Hal

Bus : 27,48 arrêt Saint-Pierre/Porte de Hal

Bus De Lijn et TEC : Saint-Gilles (Porte de Hal/Blaes)

CPVS Liège: 04/284.35.11

bereikbaar via de spoeddienst van CHU Liège, Sart Tilman, 4000 Liège

Belangrijke tips om na seksueel geweld sporen te bewaren

1. Kom onmiddellijk naar een ZSG. Weet dat na 72 uur er nog weinig tot geen sporen meer overblijven die bruikbaar zijn voor forensisch onderzoek.
2. Was of douche je niet, ook al is dit het eerste wat je zou willen doen.
3. Probeer niet te drinken of je mond te spoelen als er oraal contact is geweest.
4. Probeer niet te plassen en indien je wel moet, probeer het op te vangen in een potje en breng het mee naar het ZSG.
5. Vermijdt fysiek contact met andere mensen.
6. Houdt de kleren die je aanhad tijdens het seksueel geweld aan of stop ze in papieren zakken en breng ze mee naar het ZSG. Niet in plastic zakken ajb!
7. Stel dat je lakens hebt waarop er mogelijks sporen (vb sperma) van de pleger op te vinden zijn, stop die dan ook in een papieren zak en breng die mee naar het ZSG.
8. Als je je na het seksueel geweld hebt afgewreven met papier of iets anders, of een maandverband in je slip hebt gelegd, stop ook dat in een papieren zak en breng het mee naar het ZSG.
9. Neem indien mogelijk verse kleren en schoenen mee: na het forensisch onderzoek kan je op het ZSG douchen en verse kledij aantrekken. (Als dit niet lukt, geen nood op het ZSG kan je ook vervangkledij krijgen of kan er nog iemand jouw kledij nabrengen)

ZSG voor steunfiguren

Steunfiguren zoals familie, partners, vrienden kunnen zelf altijd mailen of bellen naar het ZSG voor tips of ondersteuning.

Indien de ZSG-psycholoog samen met het slachtoffer beslist dat het heilzaam zou zijn om een therapie op te starten, dan kan het gebeuren dat je als steunfiguur hier bij betrokken wordt. Ook kan je dan uitleg krijgen over welke therapie gestart wordt.

Op elk ZSG worden ook op geregelde tijdstippen informatiesessies gegeven over hoe je als partner, ouder, kind familielid of vriend(in) van een slachtoffer kan om gaan met een slachtoffer van seksueel geweld. Om te weten wanneer deze infosessies doorgaan, kan je rechtstreeks het ZSG contacteren.